

## STORA UTSKOTTETS UTLÅTANDE 1/1999 rd

**Statsrådets EU-redogörelse med anledning av förberedelserna för Världshandelsorganisationens (WTO) nya förhandlingsrunda (The Millenium Round)**

*Till statsrådet*

### INLEDNING

#### *Remiss*

När stora utskottet den 7 maj 1999 behandlade förberedelserna inför Europeiska unionens inofficiella handelsministersmöte 10—11.5.1999 fick det en redogörelse från statsrådet om Europeiska unionens förberedelser inför WTO:s ministerkonferens i Seattle 30.11—3.12.1999. Stora utskottet sände den 7 maj 1999 statsrådets redogörelse (E 15/1999 rd) till utrikesutskottet, jord- och skogsbruksutskottet, kulturutskottet, arbetspolitiska utskottet, ekonomiutskottet samt miljöutskottet för kännedom och eventuella åtgärder.

Stora utskottet beslutade den 18 maj 1999

tillsätta en delegation för att bereda ett utlåtande om ärendet till statsrådet. Delegationen har bestått av vice ordförande Kimmo Kiljunen /sd samt riksdagsledamöterna Tuija Brax /gröna, Jouko Jääskeläinen /fkf, Risto Kuisma /ref, Håkan Nordman /sv, Kirsi Piha /saml, Katja Syvärinen /vänst och Matti Vanhanen /cent.

#### *Samband med andra utlåtanden*

Utskottet har fått utlåtanden från utrikesutskottet (UtUU 6/1999 rd), jord- och skogsbruksutskottet (JsUU 9/1999 rd), ekonomiutskottet (EkUU 6/1999 rd) samt från miljöutskottet (MiUU 5/1999 rd).

### STATSRÅDETS EU-REDOGÖRELSE

#### *Förslaget*

Utskottet har utgått från en faktrapomemoria som anknyter till förberedelserna inför Europeiska unionens inofficiella handelsministersmöte i Berlin 9—10.5.1999. Promemorian gäller Finlands hållning till en punkt på agendan avseende WTO:s ministerkonferens som behandlades i Berlin samt ett anknytande dokument från EU-kommissionen.

EU-kommissionen har satt upp ett dokument om EU-förberedelserna inför WTO:s ministerkonferens i Seattle 30.11—3.12.1999. Avsikten är

att vid konferensen besluta om agendan och formerna för den nya förhandlingsrundan, som planeras komma i gång år 2000. Dokumentet är ett diskussionsunderlag, som beskriver Europeiska unionens mål under nästa runda. Det låg också till grund när ärendet behandlades vid det inofficiella handelsministersmötet i Berlin 9—10.5.1999. Kommissionen utarbetade på basis av diskussionen i Berlin ett meddelande som skall föreläggas rådet för allmänna frågor i juli. Rådet presenterar sina egna slutsatser eventuellt i oktober. Slutsatserna kommer i sinom tid att utgöra

underlag för kommissionens förhandlingsmandat för ministerkonferensen i Seattle.

Kommissionen lägger i sitt dokument fram argument för Europeiska unionens mål att förhandlingsrundan skall vara så omfattande som möjligt. Efter förhandlingarna under Uruguayrundan har den handelspolitiska debatten tillförts nya teman, vars förhållande till det internationella handelssystemet bör behandlas. För en omfattande agenda talar också det faktum att man endast på detta sätt kan uppnå en för alla WTO-parter godtagbar helhet. De frågor man redan under Uruguayrundan beslutade ta med i de nya förhandlingarna (jordbruk, tjänster, skydd för immateriell äganderätt, vissa regelverksfrågor, dvs. den s.k. inbyggda agendan) uppfyller inte ensamma Europeiska unionens mål och lyfter alltför mycket fram det för EU besvärliga jordbruket.

I dokumentet upprepas EU:s mål visavi en kort, högst tre år lång förhandlingsrunda, vars resultat skall antas som en helhet av alla WTO-medlemmar. Detta krav lägger dock inte hinder för s.k. tidiga resultat redan innan rundan avslutats men dessa måste i slutändan räknas in i paketuppgörelsen.

Dokumentet behandlar också på ett allmänt plan EU-målen för respektive områden. Texten utgör i praktiken ett sammandrag av EU:s interna debatt, som har förts utifrån de bakgrundsdocument kommissionen tagit fram under hösten 1998 och våren 1999. Jordbruket har dock inte diskuterats inom EU i samma omfattning som de övriga frågorna på grund av Agenda 2000-processen. Utöver frågorna på den inbyggda agendan tar dokumentet fasta på den viktigaste av de frågor som än så länge saknas på agendan, dvs. nedsatta industritullar, samt s.k. nya områden, handel och miljö, investeringar samt konkurrens inbegripna.

I dokumentet diskuteras också behovet av samarbete med de övriga länderna och landgrupperna för att åstadkomma en agenda för de kommande förhandlingarna. Utvecklingsländernas särställning blir en angelägen fråga. Eftersom EU driver på så omfattande förhandlingar som möjligt ställer sig flertalet utvecklingsländer re-

serverat till förhandlingarna. Enbart genomförandet av de redan befintliga avtalen upplevs som svårt.

I dokumentet påpekas också att folkopinionen svängt och att detta bör beaktas i WTO-frågorna. Dokumentet förutsätter öppenhet i behandlingen av ärendena på det nationella planet. En tryggad hållbar utveckling hör till hörnpe-larna vid de kommande förhandlingarna, framhålls det i dokumentet.

### ***Statsrådets ståndpunkt***

Statsrådet anser att de allmänna linjerna i kommissionens dokument på de flesta punkter motsvarar de mål som lagts fram i de interna förberedande diskussionerna i Finland. Dokumentet är dock mycket preliminärt och saknar t.ex. en strategi för hur unionens mål skall förverkligas. I dokumentet finns inte heller något förslag till en inbördes prioritering av unionens många mål.

Till Finlands nationella mål hör i synnerhet en liberalisering av både varuhandeln och handeln med tjänster inom branscher som är viktiga för Finland. Statsrådet finner det angeläget att avlägsna hindren för handeln på bred front särskilt beträffande högteknologiska produkter och tjänster. Önskemålet om nedsatta tullavgifter för industriprodukter är i princip oproblematiskt för Finland. För Finland och Europeiska unionen är svårigheter att vänta i jordbruksförhandlingarna. De stora producentländerna, bl.a. USA, tänker angripa EU:s stöd till jordbruksproduktionen. Agenda 2000-besluten torde inte ensamma räcka till att avvärja dessa försök.

Statsrådet stöder strävan att ta med s.k. nya områden, t.ex. handel och miljö samt handel och investeringar, i nästa förhandlingsrunda. Behandlingen bör dock ske på realistisk basis. Huvudansvaret för arbetsvillkoren ligger hos Internationella Arbetsorganisationen (ILO) men samarbetet mellan ILO och WTO bör utvecklas.

Statsrådet anser att utvecklingsländerna skall integreras i världshandelssystemet. Utvecklingsländernas engagemang behövs för att förhandlingsrundan skall leda till bestående lösningar. Därför bör förhandlingarna kunna infria också utvecklingsländernas förväntningar.

## UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

### *Motivering*

#### *Betydelsen av en omfattande agenda*

EU-institutionerna arbetar fortfarande med att ta fram unionens mål för WTO:s förhandlingsrunda i Seattle i månadsskiftet november—december 1999. Också statsrådets mål bör ännu betraktas som preliminära. Stora utskottet framhåller att utrikesutskottet, jord- och skogsbruksutskottet, ekonomiutskottet och miljöutskottet i sina utlåtanden har analyserat de centrala frågorna under förhandlingsrundan utifrån sitt eget kompetensområde. Stora utskottet hänvisar till dessa ståndpunkter utan att separat ta upp dem här och förbehåller sig samtidigt rätten till närmare överväganden när förhandlingarna framskrider och ärendet i konstitutionell ordning på nytt tas upp i riksdagen.

Såväl av kommissionens dokument som av specialutskottens utlåtanden framgår att det största problemet är att avgöra om förhandlingarna skall föras utifrån en begränsad eller omfattande agenda. Specialutskottet har i sina utlåtanden framfört synpunkter som talar för en omfattande agenda. Detta innebär att förhandlingarna inte bara kretsar kring den s.k. inbyggda agendan utan också kring nya områden typ investeringar, konkurrens, arbetsvillkor samt handel och miljö. Ett omfattande angreppssätt innebär också att t.ex. frågan om nedsatta tullavgifter behandlas på bred basis inom ramen för den inbyggda agendan och inte bara sektorsvis och att jordbruksfrågorna inte enbart tar fasta på liberalisering utan även handlar om livsmedelssäkerhet.

Också kommissionen och statsrådet förordar ett brett angreppssätt men betonar att målsättningen måste vara realistisk. Stora utskottet omfattar för sin del denna syn men påpekar dock samtidigt att det inte enbart är behovet att få ett med hänsyn till samtliga parter mål tillräckligt antal element för en kompromisslösning på förhandlingsbordet som talar för ett brett angreppssätt. *Stora utskottet anser att åtgärder för att värna och främja EU:s och Finlands ekonomiska och samhällspolitiska intressen vid utvecklingen*

*av WTO-systemet samt hänsynen till utvecklingsländernas behov redan i sig motiverar en omfattande agenda.* Att det planerade MAI-avtalet om investeringar gick i stöpet visar å andra sidan också att frågan om målformuleringen är realistisk eller inte bör bedömas dels utgående från de olika förhandlingsparternas intressen, dels med hänsyn till den medborgardebatt som påverkar avtalets slutliga genomförande och parlamentens debattåterspeglade hållning.

EU-kommissionen utgår i sina förberedelser från att WTO:s Seattlerunda slutförs relativt snabbt, dvs. på cirka tre år. Stora utskottet omfattar ekonomiutskottets bedömning att målet kan vara optimistiskt med beaktande av Världshandelsorganisationens nuvarande svårigheter samt parternas divergerande åsikter om agendans omfattning. Även om förhandlingarna blir besvärliga och eventuellt drar ut på tiden får det dock inte innebära att svårare ämnen inte tas med på agendan för förhandlingsrundan.

En framgångsrik Seattlerunda kräver enligt stora utskottet att resultaten från tidigare GATT- och WTO-förhandlingar kan omsättas i praktiken. I annat fall kan systemet för multilaterala handelsförhandlingar förlora i trovärdighet, i synnerhet i utvecklingsländernas ögon. Stora utskottet anser samtidigt att problemen i WTO:s verksamhet, som delvis varit oförutsebara, bör tas upp till diskussion i början av förhandlingsrundan. Stora utskottet hänvisar här till miljöutskottets ställningstagande att WTO-avtalssystemets förhållande till internationella miljöskyddsfördrag bör klarläggas för att de sistnämnda skall kunna tillämpas fullt ut samt till jord- och skogsbruksutskottets ståndpunkt att livsmedelssäkerheten skall garanteras vid tillämpningen och en eventuell översyn av SPS-avtalet.

#### *Liberaliseringen av handeln i relation till andra mål*

Ekonomiutskottet konstaterar att liberaliseringen av varuhandeln och handeln med tjänster inom de branscher som är viktiga för Finland är ett primärt nationellt mål för oss. En så omfattande frihandel som möjligt är ytterst viktig för

ett land likt Finland som lever på export. Ekonomiskottet hänvisar till den uppenbara kopplingen mellan öppnandet av telemarknaden och uppsvinget i den finländska samhällsekonomin. De sektorsvisa skyddsintressena bör enligt ekonomiskottet ett och ett anpassas till det allmänna målet efter sin samhällsekonomiska och samhällspolitiska betydelse.

Stora utskottet omfattar ställningstagandet när det gäller förhållandet mellan liberaliseringen av handeln och de sektorsvisa ekonomiska intressena. *Finlands intresse att liberalisera handeln bör dock avpassas efter de allmänna utrikes- och samhällspolitiska intressena, som väger tyngre. Utskottet hänvisar i sammanhanget till miljöskydd, skydd för människans hälsa, socialt ansvar, grundläggande arbetsvillkor samt till en rättvis internationell ekonomi.*

Riksdagen godkände i sitt svar på regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet om upprättande av Världshandelsorganisationen ett uttalande (RSv 23.12.1994 — RP 296/1994 rd) där riksdagen förutsatte *"att Finland inom Världshandelsorganisationen arbetar för att främja miljöskyddet i allt beslutsfattande och att GATT-avtalet i framtiden kompletteras med principen om att miljöskyddet alltid har företräde om miljöskyddsaspekter och frihandel strider mot varandra"*. Miljöutskottet behandlar i sitt utlåtande allsidigt och detaljerat de mål som kan ställas på WTO:s Seattlerunda utifrån denna principiella ståndpunkt. Miljöskyddsmålet inverkar också på målen för jordbruksförhandlingarna, vilket framgår av kommissionens dokument och av jord- och skogsbruksutskottets utlåtande. Stora utskottet poängterar här att jordbrukets mångfald bör tryggas som en del av den hållbara utvecklingen samt att djurskyddet bör beaktas i handelspolitiken. Utskottet omfattar därför jord- och skogsbruksutskottets ståndpunkt att *"man vid förhandlingarna bl.a. bör beakta de klimatologiska särdrag som påverkar jordbruket i länder som Finland för att stödtåtgärder som till-låter jordbruk även inom dessa produktionsområden med sämre produktionsförutsättningar är tillgängliga också i fortsättningen."*

### Utvecklingsländerna

Integrationen av utvecklingsländerna i världshandelssystemet på rättvisa villkor utgör ett elementärt inslag i de allmänna målen för Finlands utrikespolitik. Finland bör arbeta för detta mål som en del av strategin för en global hållbar utveckling. Stora utskottet omfattar kommissionens iakttagelse att det multilaterala världshandelssystemet har underlättat för flera utvecklingsländer att friktionsfritt integreras i den internationella ekonomin. Samtidigt får man dock inte blunda för de konflikter som råder mellan utvecklingsländerna och industriländerna på denna punkt.

Meningsskiljaktigheterna anknyter för det första till den protektionism som utvecklingsländernas produkter kontinuerligt kolliderar med de utvecklade ländernas marknader, Europeiska unionen inkluderad. Stora utskottet lyfter i detta sammanhang fram i synnerhet textil-, stål- och livsmedelssektorerna samt de stegrade tullavgifterna till följd av höjd bearbetningsnivå för produkter (s.k. tulleskalering). Industriländernas exportstöd slår ut utvecklingsländernas produktion också på deras egen hemmamarknad och på varandras marknader. För det andra måste man inse att många utvecklingsländer anser att de industrialiserade ländernas stävanden på sådana nya områden som arbetsvillkor samt handel och miljö har smygprotektionistiska mål, dvs. syftar till att förhindra utvecklingsländerna att dra nytta av den relativa konkurrensfördel som är en direkt följd av att länderna i fråga är ekonomiskt och samhälleligt underutvecklade. För det tredje innehåller WTO-systemet i sig element som de facto inte behandlar utvecklingsländerna och industriländerna lika eller som upplevs inskränka utvecklingsländernas möjligheter att fritt besluta över sin egen utveckling.

Stora utskottet anser att EU och Finland vid förberedelserna för WTO:s Seattlerundan bör söka lösningar som skingrar dessa misstankar och skapar förutsättningar för uppläggningar som också utvecklingsländerna finner acceptabla och rättvisa. Hit hör för det första en strävan efter gemensamma ståndpunkter inom EU som i

görligaste mån undanröjer hindren för utvecklingsländernas export till unionen. För det andra finns det all anledning att stödja kommissionens idé att EU:s öppningsanbud skulle innefatta ett löfte om att befria de minst utvecklade ländernas export till unionen helt från tullar och kvoter senast när Seattlerundan är avslutad. Stora utskottet delar kommissionens uppfattning att försöken att för investeringarnas del återuppliva det planerade MAI-avtalet genom att införliva det i WTO-systemet bör avskrivas; på denna punkt bör målet vara en lösning som beaktar utvecklingsländernas och de utvecklade ländernas intressen på lika villkor och som också inbegriper etiska regler för bl.a. de utländska investerarnas ansvar gentemot etableringslandet ("good corporate citizenship").

### *Översyn av tvistlösningen i WTO*

Översynen av WTO-systemet är ett första trevande steg mot en världsekonomi som regleras av rättsligt bindande spelregler och tvistlösningsmetoder. Utvecklingen går i rätt riktning, menar stora utskottet. Den minskar den negativa effekten av obalansen i förhandlingsstyrka och förhandlingsresurser i de handelspolitiska relationerna. Den bidrar också till att undanröja de icke-offentliga handelsdiplomatiska påtryckningsmetoderna och de ensidiga sanktionerna och ersätta dem med gemensamt överenskomna öppnare och rättsligt mer bindande procedurer. Tvistlösningen i WTO är dock förknippad med en del problem som pockar på uppmärksamhet.

WTO:s tvistlösningsprocedurer kräver en sådan expertis inom områdena handelspolitik och internationell handelsrätt som de minsta och fattigaste utvecklingsländerna inte har råd med. Colombia och Nederländerna har initierat ett projekt att inrätta ett juridiskt center i WTO för att bistå utvecklingsländerna. Utöver de minst utvecklade länderna har Colombia, Guatemala, Panama, Peru, Filippinerna, Sri Lanka, Uruguay, Zimbabwe och Norge anmält sig som stater som önskar vara med om att grunda centret. Av EU-länderna deltar Nederländerna, Sverige, Förenade konungariket och Danmark, som alla fyra också har meddelat att de deltar med ett

grundkapital på sammanlagt 6,25 miljoner US dollar i det nya centret. Centret avser ge rätts hjälp vid tvistlösningar i WTO till de utvecklingsländer där förvaltningen saknar tillräcklig expertis inom internationell handelsrätt och inte har råd att anlita internationella advokatbyråer. EU-kommissionen har motsatt sig projektet och i stället föreslagit en ny specialenhet i anknäpning till WTO-sekretariatet. Enheten skulle dock inte kunna vara rådgivare om tvisten hunnit så långt som till egentlig juridisk behandling i WTO-panelen. Kommissionens lösningsmodell har stött på motstånd, eftersom den inte hjälper i själva tvistlösningsprocessen och kunde äventyra WTO-sekretariatets neutralitet.

Stora utskottet anser att WTO-systemet inte kan fungera rättvist om en del av medlemsstaterna på grund av knappa ekonomiska eller juridiska resurser inte kan tillgodogöra sig systemets rättsskyddsmekanismer. Därför *anser utskottet att statsrådet allvarligt bör överväga möjligheten att Finland ansluter sig till de EU-stater som har meddelat att de deltar i inrättandet av WTO:s juridiska rådgivningscenter genom att delta i finansieringen av dess grundkapital och verksamhetskostnader.*

WTO:s tvistlösningsystem har i vissa fall fungerat på ett sätt som inte kunde förutses när WTO-avtalet ingicks. Detta gäller i synnerhet SPS-avtalet om standarder, där den praktiska tillämpningen utgått från att avtalet innebär en förpliktelse mer omfattande än en ren icke-diskrimineringsprincip och närmare ett ömsesidigt erkännande av produktkraven. I specialutskottens utlåtanden påtalas de problem som de aktuella lösningarna har förorsakat EU och Finland och deras möjligheter att trygga livsmedelssäkerheten och att försiktighetsprincipen iakttagas på livsmedelsmarknaden. *Stora utskottet förutsätter att Finland och EU t.ex. bör ha rätt att förhindra att hormonkött och kött som behandlats med antibiotika får tillträde till marknaden, att man inte behöver acceptera att en bristfällig hygien i livsmedelskedjan kompenseras genom bestrålning eller dekontamination och att avtalsparterna vid marknadstillträdet för genetiskt modifierade organismer och livsmedel som producerats med hjälp av*

*dem får iakttä den skyddsnivå som de anser att skyddet för människornas, djurens och växternas hälsa samt miljöskyddet kräver.*

### **Tjänster**

Liberaliseringen av handeln med tjänster ingår i den inbyggda agendan för WTO-rundan. Stora utskottet understryker hur viktigt det är för Finland att tjänstehandeln liberaliseras ytterligare och den offentliga upphandlingen öppnas. Detta gäller i synnerhet tjänster inom telekommunikation och informationsteknik, där liberaliseringen till följd av den hithörande tillverkningen också har en stor industripolitisk betydelse för vårt land. Å andra sidan omfattar stora utskottet ekonomiutskottets ställningstagande att *Europeiska unionen, som består av flera små språkområden, har anledning att hålla fast vid direkt statligt stöd som kan betalas för att stödja en nationell eller regional kultur eller ett nationellt eller regionalt språk*. Stora utskottet betonar också att *bastjänsterna inom social- och hälsovården samt de kulturella tjänsterna bör undantas från liberaliseringsförpliktelserna inom tjänstesektorn*. Utskottet hänvisar i detta sammanhang bl.a. till Finlands etablerade ståndpunkt att vårt lands lagstadgade arbetspensionssystem bör lämnas utanför liberaliseringen av tjänstehandeln.

### **Arbetsvillkor**

Förhållandet mellan arbetsvillkoren och liberaliseringen av den internationella handeln är en fråga som får utvecklingsländernas och industriländernas samt respektive landgruppers åsikter att gå isär. Stora utskottet omfattar statsrådets ståndpunkt att det primära utvecklingsansvaret för arbetsvillkoren ligger hos Internationella Arbetsorganisationen ILO, vars samarbete och samordning med WTO:s sekretariat ytterligare bör ökas. *Tvångsarbete, användning av barnarbetskraft, diskriminering vid anställning samt avsaknad av fackliga rättigheter kan dock inte accepteras som konkurrensmedel i världshandeln. Stora utskottet intar samma hållning som ekonomiutskottet, nämligen att det genom ILO, WTO eller båda två bör skapas effektiva sätt att ingripa i dessa missförhållanden. En reglering av miniminormerna för arbetslivet på denna punkt är en*

*förutsättning för ett hållbart världshandelssystem.* Det handlar inte om protektionism utan avsikten är att skapa spelregler som hjälper till att liberalisera också u-landshandeln. I kommissionens dokument hänvisas till rådande praxis inom unionen, enligt vilken de länder som är berättigade till GSP-förmåner kan få ytterligare eftergifter om de visar att de iakttar ILO:s viktigaste konventioner. Stora utskottet menar att detta förfarande bör effektiviseras och dess tillämpbarhet också inom problemområdet handel och miljö utredas.

### **Förhandlingsprocessens öppenhet samt riksdagens medverkan**

Kommissionen, statsrådet och specialutskotten betonar vikten av att förhandlingsprocessen är öppen samt att olika organisationer informeras och hörs och bereds möjlighet att delta i processen. Kravet på en öppen och interaktiv beredning och beslutsprocedur gäller lika mycket den nationella beredningen som beredningen inom EU. Stora utskottet anser att det vore viktigt att den offentliga debatten och viljan att påverka kunde väckas inom ett större organisationsfält än enbart miljö-, u-lands och fredsrörelsen; utvecklingen av WTO-systemet gäller direkt frågor som är angelägna för exempelvis fackförenings- och konsumentrörelsen samt organisationer inom producent-, utbildnings- och kulturbranschen. *Utskottet förutsätter att statsrådet för sin del bygger upp en plattform för en allsidig offentlig debatt i frågan genom att gå ut med information och begära in utlåtanden i betryggande omfattning.*

Det strandade MAI-avtalet visar att det även inom handelspolitiken är allt viktigare med en så bred och ömsesidig beslutsprocess som möjligt. I synnerhet SPS-avtalet och den tillämpningspraxis som utkristalliserats för dess vidkommande pekar också på att avtalen kan få mer vittgående konsekvenser än vad man förutsett. Därför är det angeläget att riksdagen kontinuerligt informeras om förberedelserna inför WTO:s förhandlingsrunda och senare om hur förhandlingarna framskrider och att riksdagens ställningstaganden beaktas i Finlands förhandlingspolicy. *Stora utskottet omfattar för sin del det som framhållits om riksdagens medverkan i specialutskottens utlåtanden.*

*Information till riksdagen*

Stora utskottet anser

*att detta utlåtande är av allmänt intresse och därför bör överlämnas till riksdagen för kännedom.*

**Utlåtande**

Stora utskottet anför som sitt utlåtande

*att utskottet översänder utrikesutskottets, jord- och skogsbruksutskottets, ekonomi-*

*utskottets samt miljöutskottets utlåtanden till statsrådet för kännedom,*

*att utskottet förutsätter att statsrådet i enlighet med 4 a kap. riksdagsordningen informerar riksdagen om hur förberedelserna framskrider och hör riksdagen i saken och*

*att utskottet omfattar statsrådets ståndpunkt i ärendet med anmärkningarna i detta utlåtande samt i de utlåtanden från specialutskotten som utskottet hänvisar till.*

Helsingfors den 23 juni 1999

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Esko Aho /cent  
vordf. Kimmo Kiljunen /sd  
medl. Tuija Brax /gröna  
Jouko Jääskeläinen /fkf  
Riitta Korhonen /saml  
Jari Koskinen /saml  
Pekka Kuosmanen /saml  
Johannes Leppänen /cent  
Håkan Nordman /sv  
Outi Ojala /vänst  
Kalevi Olin /sd  
Kirsi Piha /saml

Jouko Skinnari /sd  
Katja Syvärinen /vänst  
Marja Tiura /saml  
Matti Vanhanen /cent  
Marjatta Vehkaoja /sd  
Jari Vilén /saml  
Matti Väistö /cent  
suppl. Henrik Lax /sv  
Tero Mölsä /cent  
Susanna Rahkonen /sd  
Kari Uotila /vänst  
Raija Vahasalo /saml.

